

TEL suvekool 02.–03.06 2011

Töötuba „Lapse seksuaalne areng ja selle toetamine“

Töötoa eesmärgiks oli anda osalejatele lühiülevaade lasteaiaaegse lapse seksuaalsest arengust ning mõelda koos osalejatega võimalustele, kuidas lapse seksuaalset ja emotsionaalset arengut kõige paremini toetada.

Sama töötuba viidi läbi kahe grupiga, mõlemas grupis oli 35 inimest. Töötoa valikul prevaleeris kolm põhilist põhjust –

1. Antud teemal on olnud seni vähe koolitusi, mistõttu napib valdkonnas teadmisi
2. Lasteaias on esinenud lastega probleeme (masturbeerimine, seksuaalse alatooniga mängud), mida lahendades on jäänud väheseks taustateadmistest
3. Huvi toetada enda lapsi nende seksuaalsel arengul.

Töötuba oli jaotatud kahte ossa. Esimene osa koosnes peaaesjalikult loenguvormis ettekandest inimese seksuaalsest arengust ja spetsiifilisemalt 0–8 aastase lapse seksuaalsest arengust. Räägiti tavapäraest nähtustest ja käitumistest eri vanuses ning toodi välja ka ohumärgid, mille puhul on vajalik pöörduda spetsialistide poole abi saamiseks. Loengu käigus oli osalejatel võimalus tuua näiteid oma kogemusest ning küsida küsimusi, kuidas ühes või teises olukorras käituda.

Töötoa teises osas oli osalejatel võimalus grupitööna arutada selle üle, kas, kuidas ja kuna tegeleda lasteaia seksuaalkasvatusega. Gruppide arvamused kattusid väga suures osas. Leidsime, et teema on keeruline, kuna meil endil ei ole olnud kogemust adekvaatse seksuaalkasvatusega. See kehtib ka vanemate kohta, mistõttu tuleks kaaluda nii personali kui võimalusel ka vanemate koolitamist. Samuti jõudsime arusaamisele, et paljuski kattub seksuaalkasvatus lasteaia juba tehtava tööga, vajalik on vaid detailidele tähelepanu pöörata. Ühise arutelu tulemusena jõudsime nelja tähtsama punktini:

1. Seksuaalsus ja selle erinevad väljendused on tavapärane osa inimesest (ka lapsest) ning seda ei tohi näha kui probleemi. Selleks on aga vaja tunda inimese tavapäraest seksuaalset arengut.
2. Lapse küsimustele tuleb alati vastata, ka siis, kui küsimus puudutab seksuaalvaldkonda jäävaid asju. Õige aeg rääkimiseks on siis, kui lastel küsimused tekivad.

3. Seksuaalsuse erinevate väljenduste korral on mõistlik käsitleda seda teemat konkreetse lapse ja tema tugivõrgustikuga (või laste grupis, keda probleem puudutab). Kõiki teemasid ei ole sobiv suures grupis arutada – see võib olla teistele ebamugav, kuna ei ole arengukohane.
4. Õige lapse arengut toetav käitumine lasteaiaaas on normide (viisakus-, käitumis- ja privaatsusreeglite õpetamine. Väga oluline on, et lapse seksuaalsetele väljendustele ei antaks hinnanguid.